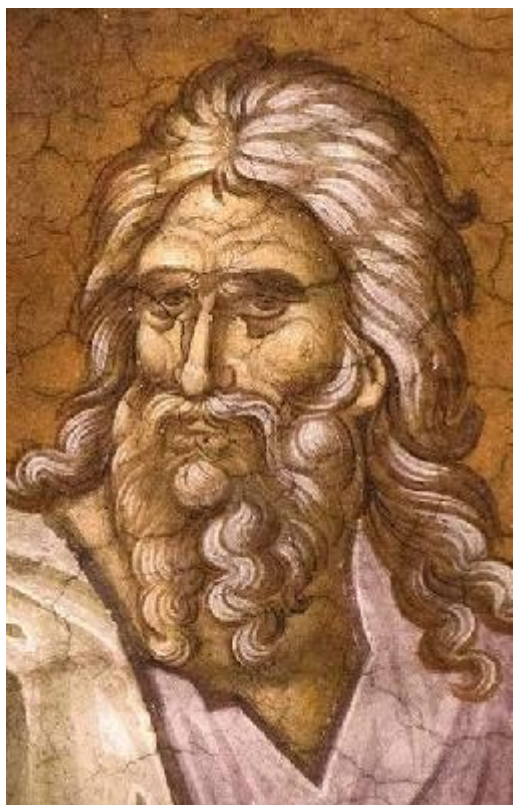

07.05.2013 г. / 19:36:05

Вяра

22.05 по еретическия, †09 май по църковния календар - Св. пророк Исаия

Житие на свети пророк Исаия (VIII в. пр. Р. Христово.)

*Свети пророк Исаия.
Фрагмент от стара
стенопис. Косово, Сърбия*

Годините на пророческото служение на свети Исаия било тежко време от живота на еврейския народ: в дните на този велик пророк Израилското царство приключило своето съществуване, а Иудейското доживявало последните години преди вавилонския плен. Тази печална участ - подчиняването на “избрания народ” под тежката ръка на езическите царе била за него наказание от Господа за това, че той оставил послушанието към Бога, и все повече и повече затъвал в

беззаконието и идолопоклонството. Особено голямо било отстъплението от Божия завет в Израилското царство, заради което го постигнало скорошно наказание, “в Иудейското царство от време на време проблясвала надежда за по-добро бъдеще”, и ако огънят на светата ревност по Бога още не бил угаснал напълно в Иудея, и Господ все още забавял изпращащото наказание, то Иудейското царство дължи това преди всичко на пророческата дейност на свети Исаия.

Свети пророк Исаия, произхождащ от Вениаминовото коляно, се родил около 760 година преди Рождество Христово; той бил син на Амос, за когото в книгите на свещеното Писание не се съобщава нищо и когото Иудейското предание отъждествява с Амос, брат на цар Амасия. Място на постоянно жителство на Исаия бил Иерусалим, столицата на Иудейското царство. Годишите на съзнателното детство и юношество на пророка съвпадат със славното управление на мъдрия и добър цар Озия; това царуване без съмнение имало благотворно влияние върху душата на бъдещия пророк. Не е известно нищо за дните на ранната младост на Исаия, но явяването на славата Господня пред него и избирането му от Господа за великото служение дават безспорно свидетелство за благочестието на пророка и в това време от живота му; за това говорят и неговите пророчески думи, от които се вижда прекрасното му познаване на свещените книги на неговия народ; очевидно от ранна възраст свети Исаия се поучавал в Божия закон. Като благочестив човек, той си взел и богобоязлива жена, от която имал двама сина; за жена му се знае, че тя също е била пророчица.

Към пророческо служение свети Исаия бил призван в годината на смъртта на цар Озия чрез особено видение. Веднъж той присъствал в храма на Богослужението; пред очите му се намирали дворът на свещениците и светилището. Взирайки се молитвено в светилището, свети Исаия изведнъж

видял, че храмът започнал да се разтваря; пред духовните му очи се открила вътрешността на светилището, след това изчезнала завесата, скриваща тайнствената светая-светих, където на изумения и потресен пророк се явило тържественото видение на Владиката на небето и земята, “сediaщ на престол висок и издигнат” - стоящ като че между небето и земята; полите на царствените Божии ризи изпълваха храма. Около Господа “стояха серафими; всеки от тях имаше по шест крила: с две закриваше лицето си, с две закриваше нозете си и с две летеше. И викаха един към други и думаха: свет, свет, свет е Господ Саваот! цяла земя е пълна с Неговата слава!” От гръмогласното славословие на серафимите “горнището на вратите се разклати, и храмът се напълни с дим”. Свети Исаия се ужасил и изплашен възкликнал:

“Горко ми! Загинах! Защото съм човек с нечисти уста, и живея сред народ също с нечисти уста, и очите ми видяха Царя, Господа Саваота”.

Тогава до смутения пророк прелетял един от серафимите, държащ в ръката си разпален въглен, взет с клещи от жертвеника, тоест, както обяснява свети Василий Велики - от “небесния олтар”. Той се докоснал до устата на пророка с думите:

“Ето, това се докосна до устата ти и твоето беззаконие се отне от тебе, грехът ти се очисти.”

Веднага след това пророкът чул тайнствения глас на Иехова, питащ:

“Кого да проводя? и кой ще отиде заради Нас”?

Изпълнен със свещена увереност, свети Исаия пристъпил, изразявайки желание да приеме върху себе си отговорната и тежка длъжност да бъде проповедник на Божията воля за

“твърдоглавия” еврейски народ:

“Ето ме, проводи мене” - казал той. Господ не отхвърлил предложението на свети Исаия и изявил съгласието Си с такива думи:

“Иди и кажи на тоя народ: с уши ще чуετε, и не ще разумеете, и с очи ще гледате - и не ще видите. Защото сърцето на тоя народ е закоравяло, и с уши тежко слушат и затворили са очите си, да не би с очи да видят, с уши да чуят и със сърце да разберат, та да се обърнат, за да ги изцерея.”

Исаия попитал Господа - народът дълго ли ще пребивава в такова нравствено загрубяване, и получил от Него в отговор страшното откровение за бъдещите бедствия, които предстояло да поразят Израиля:

“Докле запустеят градовете и останат без жители, и къщите без люде, и докле тая земя съвсем опустее”.

Видението свършило и върху Исаия слязъл Божият Дух, откриващ пред него тайнственото бъдеще като настояще и укрепяващ го в трудната борба с нравствените неуредици сред неговия народ.

Обичащото народа сърце на пророка не познавало неговото политическо разделение и послушен на Божията воля, той не ограничавал пророческото си служение само в пределите на едно царство. Впрочем, когато свети Исаия излязъл с пророческа проповед, дните на Израилското царство вече били преброени, и на пророка вече нищо не му оставало, освен да предсказва великото “горко”, надвиснало над Самария, столицата на Северното царство:

“Горко на (Самария), венеца, с който се гордеят пияните ефремци! Горко на увяхналото цвете - неговото гиздаво украшение - цвете сред торната долина на замаяните от вино!

Ето, якият и силният у Господа (...) със сила го повали наземи. И с увяхналото цвете - неговото гиздаво украшение (...) става същото, каквото бива със смокиня, рано узряла: щом някой я зърне, веднага я взима в ръка и я лапва”.

Това печално пророчество скоро се изпълнило. В 722 година Самария била превзета от Асирийския цар Саргон, и Израилското царство завинаги приключило съществуването си. Така израилтяните, оставили “всички заповеди на Господа Бога”, били отхвърлени от лицето Му. “Не остана никой, освен едно Иудино коляно”.

С падането на Самария свети Исаия съсредоточил пророческия си поглед преди всичко върху съдбите на Иудейското царство, в което, с възцаряването на Ахаз, нравственото развращаване особено се усилило. След царете Амасия, Озия и Иоатам към Ахаз преминало Иудейското царство, издигнато на значителна степен на държавно могъщество, така че амонитците и много съседни филистимски градове плащали данък на иудеите. Наред с това в Иудея се натрупали значителни богатства, които в ръцете на нечестивия Ахаз получили приложение, недостойно за избрания от Бога народ. Израилтянин по произход и езичник по душа, Ахаз си поставил за цел да направи Иерусалим пълно подобие на столиците на езическите държави Финикия и особено Асирия. Той въвел в Иерусалим поклонението на слънцето, луната и останалите небесни светила, при което не се побоял да оскверни даже самия храм на Иехова. В дома Господен бил поставен идолът на Астарта, богиня на разпътството, и тук, при храма, се намирали “блуднишки домове”, където жените тъчели дрехи за Астарта; при самия вход на храма стоели бели коне, посветени на слънчевия бог; в конюшни били превърнати някои от помещенията, предназначени за съхраняване на свещените съсъди и за пребиваване на свещениците, извършващи служението си по

реда си. Самия жертвеник за всесъжение, поставен от Соломон, Ахаз преместил от мястото му пред светилището към северната страна на храма и го заменил с нов, устроен по асирийски образец. По всички ъгли на Иерусалим били устроени жертвеници, за да имат възможност минаващите да принасят на тях кадене; при портите на Иерусалим и в другите иудейски градове все още се намирали, останали от предишни времена, високи места за принасяне на жертви на Йехова; с построяването на Господния храм съществуването им вече било незаконно.

В чест на финикийското божество Молох под самите стени на Иерусалим, в Гиномовата долина, било построено ново капище; тук стоял голям меден идол на Молох; вътре в него имало пещ, а под протегнатите ръце - жертвеник, на който били принасяни деца.

Сам Ахаз дал пример на ревностна преданост на това безчовечно идолослужение: той принесъл в жертва на Молох един от синовете си.

За това нечестие, погубващо Иудейското царство и възбуждащо праведния гняв на Господа, Иудея скоро я постигнало наказание, предвещаващо още по-страшни Божии заплахи в бъдеще. Израилският цар Факей и Сирийският Рецин нахлули с обединени сили в Иудейското царство; грабейки и опустошавайки всичко по пътя си, те стигнали до самия Иерусалим; освен това въстанали и едомците и филистимците, възвръщайки си независимостта. Така “унизи

Господ Иудея поради Ахаза, цар иудейски, защото той разврати Иудея и тежко грешеше пред Господа”.

Когато съюзните царе Факей и Рецин стоели при портите на Иерусалим, в него царели ужас и смут, както в гора, люляна от силен вятър. Но милосърдният Господ не оставил грешния Свой народ: заедно с наказанието чрез пророк Исаия Той му изпратил утешение и предупреждение. Като срещнал, по Божие повеление, Ахаз при горния водоем, Исаия му казал:

“Внимавай и бъди спокоен; не бой се, и да не отпада сърцето ти... пред двата края на тия димящи главни (...) Сирия, Ефрем и синът Ремалиев кроят против себе си зло, думайки: да идем против Иудея и да я размирим, да я завладеем (...) Но Господ Бог тъй казва: това няма да стане и не ще се сбъдне.”

Виждайки недоверието на Ахаз към думите му, свети Исаия му казал:

„Искай за себе си личба от Господа, твоя Бог: искай или в дълбинето, или във висинето.”

На това Ахаз, скривайки неверието си с нежелание да изкушава Господа, възразил:

“Няма да искам и няма да изкушавам Господа.”

Тогава пророкът, укорявайки царя за неверието му, посочва като знамение, потвърждаващо изпълнението на думите му, - бъдещото чудесно раждане на Месията - Христа от Дева; предсказвайки скорошното отдалечаване на Рецин и Факей, той заедно с това предсказва и бъдещото, още по-ужасно нашествие на асирийците:

“Слушайте, прочее, доме Давидов! (...) Сам Господ ще ви даде личба: ето, Девицата ще зачене и ще роди Син, и ще Му нарекат името Емануил. Той ще се храни с мляко и мед, докле

се научи да отхвърля лошото и да избира доброто. Защото преди младенец да се научи да отхвърля лошото и да избира доброто, тая земя, от която се ти плашиш, ще бъде оставена от двамата си царе. Но Господ ще напрати върху тебе и върху народа ти и върху дома на отца ти дни, каквито не са дохождали, откак Ефрем се отдели от Иуда - ще напрати асирийския цар”.

Но невярващият Ахаз пред надеждата на Бога предпочел да се надява на Асирийския цар, от когото го предпазвал пророкът. Търсейки защита против въстаналите срещу Иудея царе, Ахаз сключил съюз с Асирийския цар Теглатфеласар II, и при това му дал всички съкровища не само от царския дом, но и от храма; той сам отишъл при Теглатфеласар в Дамаск, поклонил му се и тук получил чертежа на споменатия асирийски жертвеник. Като награда за това подчинение Асирийският цар разорил Сирия и част от Палестина, която била в състава на Израилското царство. А Ахаз, след като ограбил храма, затворил вратите му; угаснали светилниците на храма; вече не се възнасяло кадене и светото място било оставено в пълно пренебрежение. Истинното поклонение на Иехова, заменено от бързо разрастващото се идолопоклонство, било почти забравено.

След смъртта на Ахаз на престола стъпил неговият двадесетгодишен син Езекия, който бил един от най-добрите царе на избрания народ. От баща си Езекия получил печално наследство. Иудейското царство, заплатило унизителен и разорителен данък на Асирия, освен това се разклащало от подкопаващите вътрешния му строй пороци. Сред висшите класи от населението, съсредоточили в ръцете си съда, царяла неправда, и насилието над бедните било обичайно явление от страна на сребролюбивите съдии; свещениците - учители на народа, страдали от същите тези пороци, и гласа на истинните пророци заглушавали лъжливите пророци користолюбци.

Въобще целият народ, затънал в разврат, и далече от Господа със сърцето си, в най-добрия случай изпълнявал само обредната част на закона, не следвайки предписанията му в живота. Затова Господ чрез пророк Исаия се обръщал с такива трогателни и заплашителни увещания към Своя народ, призовавайки го към изправление:

“Аз възпитах и въздигнах синове, а те се побуниха против Мене. Волът познава стопанина си, и оселът - яслите на господаря си; а Израил (Ме) не познава, Моят народ не разбира. Уви, народе грешни, народ отрупан с беззакония, племе от злодейци, синове пагубни! Оставихте Господа (Иехова), презряхте Светия Израилев - върнахте се назад. Де да ви бият още вас, които все още упорствате? Цяла глава е в рани, и цяло сърце е изнемогнало. От пети до глава няма у тоя народ здраво място: струпии, синяци, гнойни рани, неочистени, непревързани и неомекчени с елей... Чуйте словото Господне, князе Содомски, вслушай се в закона на нашия Бог, народе гоморски! За какво Ми са многото ваши жертви?... Преситен съм на всесъжжения от овни и на тлъстина от угоен добитък; и кръв от телета, от агнета и козли не искам. Кога дохождате да се явите пред лицето Ми, кой ви иска да тъпчете дворите Ми? Не принасяйте вече суетни дарове: каденето е отвратително за Мене; новомесечия, съботи и празнични събрания не мога да търпя: беззаконие - и празнуване! Душата Ми мрази вашите новомесечия и вашите празници: те са бремене за Мене, тежко Ми е да ги нося. И кога простирате ръце, Аз закривам от вас очите Си, и кога умножавате молбите си, Аз не слушам: ръцете ви са с кръв пълни. Среброто ти стана на сгурия, виното ти е с вода смесено; твоите князе са законопрестъпници и съучастници на крадци; те всички обичат подаръци и ламтят за награда; не закрилят сирак, и тъжба на вдовица не стига до тях. Умийте се, очистете се; махнете от очите Ми злите си деяния; престанете да правите зло; научете се да правите

добро, търсете правда, избавяйте угнетен; защитавайте сирак, застъпвайте се за вдовица. Тогава дойдете - и ще отсъдим... Да бъдат греховете ви и като багрено - като сняг ще избеля; да бъдат червени и като пурпур, - като вълна ще избеля”.

Цар Езекия, потомък по майка на пророк Захария, бил пълна противоположност на баща си, човек нечестив и склонен към всичко асирийско: Езекия бил предан на отеческите нрави и обичаи, и горейки от любов към истинната вяра, поставил за цел на живота си възстановяването на почитането на Иехова и очистването на земята, осквернена от езичеството. Тази дейност била нелека сред народа, в голямата си част отличаващ се с езически наклонности. Тук на помощ на благочестивия цар дошли уважавани от него пророци, начело с Исаия. Той събрал около себе си множество ученици, които, бидейки просветени от своя учител, на свой ред сами се явявали просветители на народа. - Първата работа на Езекия била очистването на храма от езическите мерзости и възстановяването на богослужението в него; наред с унищожаването на “височините” Езекия сложил край на извършването на частни богослужения. Стремейки се към изкореняване на идолопоклонството, той не пощадил даже националното свещено съкровище: по негова заповед била унищожена боготворената от много иудеи медна змия, направена от Моисей преди почти 800 години и стояща сред Иерусалим. По-късно, вече след падането на Израилското царство, на което Езекия, опасявайки се за своето собствено, не можел да окаже помощ, в Иерусалим, в присъствието на множество иудеи, била тържествено отпразнувана Пасха, която по-рано вероятно се празнувала частно, по семействата.

Междувременно починал завоевателят на Самария Саргон и на престола му се възцарил най-младият му син, Сенахирим. Смъртта на Саргон дала начало на въстание, разливащо се като широка вълна сред измъчваните под тежкото иго на

асирийците народности, населяващи голямо пространство, обхващащо цяла Западна Азия и оттук стигащо далече до бреговете на Нил. Начело на въстаналите били египетският фараон Сети и Етиопският цар Тиргак. Към въстаналите народи се присъединил и цар Езекия. С грамадни пълчища Сенахирим се устремил да усмири въстаналите. Поставяйки си за крайна цел на своя поход Египет, той първо влязъл в Палестина от север. Отново подчинявайки на властта на асирийците някои въстанали народности, Сенахирим придвижил част от войските си към Иерусалим. След завладяването и ограбването на 46 укрепени града на Иудея, отрядът на Сенахирим скоро обсадил и столицата- Иерусалим; сам Сенахирим обсадил Лахис, също град на Иудейското царство на границата с Египет. Ужас обзел жителите на обсадения Иерусалим, към които Исаия не пропуснал да се обърне с окуражителни думи, предсказвайки, че асирийците ги очаква Божието наказание, и то именно в земята на избрания народ. Но думите на пророка не вливали мъжество в смутените им от страх души. Обсадата на града се затягала, тъй като Езекия не искал да предаде Иерусалим и усилено го укрепявал; като последно бедствие се появил и глад, и някои в отчаянието си започнали да се предават на разпътство, което предизвикало страшно изобличение от страна на Исаия. Накрая, виждайки безполезността на съпротивата срещу асирийците, Езекия решил да се предаде: той изпратил в Лахис при Сенахирим пратеници, изразявайки покорност. Сенахирим вдигнал обсадата от Иерусалим, налагайки на Иудейското царство още по-голям от предишния данък, така че за изплащането му се наложило да свалят златото, останало от предишните разграбвания на храма, от вратите и на отвесната част на дверите, водещи в светилището. Но ето, Сенахирим чул, че против него са въстанали поразеният от него Египетски фараон Сети и Етиопският цар Тиргак, изтеглящи войските си от бреговете на Горни Нил. При такива

обстоятелства Сенахирим възприел подчинението на Езекия като желание за печелене на време, докато дойдат на помощ съюзните царе. Поради това Сенахирим, не обръщайки внимание на току-що сключения с Езекия договор, отново изпратил в Иерусалим войска с трима военачалници, сред които се намирал и Рабсак, началник на войските му. Те намерили портите на Иерусалим затворени и стените му готови за отбрана. Началниците на асирийската войска влезли в преговори с представителите на цар Езекия, убеждавайки Иерусалим да се предаде доброволно; по силата на необходимостта преговорите се водели през стените на града в присъствието на множество народ. Те завършили със следната богохулна реч на Рабсак, насочена към всички обсадени:

“Чуйте думите на великия цар, на Асирийския цар! Тъй говори царят: нека ви не мами Езекия... и нека ви не обнадеждава... с Господа, думайки: Господ ще ни избави, и няма да бъде предаден този град в ръката на асирийския цар. Не слушайте Езекия. Защото тъй говори асирийският цар: примирете се с мене и излезте при мене, и нека всеки яде плодовете на лозата си и на смоковницата си, и нека всеки пие вода от своя кладенец, докле дойда и ви заведа в такава също земя, като вашата земя, в земя с хляб и вино, в земя с плодове и лозя, в земя с маслинени дървета и мед, и ще живеете, и няма да умрете. Затова не слушайте Езекия, който ви мами и казва: Господ ще ни избави. Избавиха ли боговете народите, всеки земята си, от ръката на асирийския цар? Де са боговете на Емат и Арпад? Де са боговете на Сепарваим, Ена и Ива? Избавиха ли те Самария от ръката ми? Кой от всички богове на тия земи избави земята си от моята ръка? Та нима Господ ще избави Иерусалим от моята ръка”?

Когато предали тази реч на Езекия, той в знак на голяма скръб раздрал дрехите си, облякъл се във вретище и отишъл в храма; при пророк Исаия изпратил Елиаким и Севна, с

придворни чиновци, заедно с по-старите свещеници; облечените във вретище по примера на царя пратеници на Езекия казали на Исаия:

“Ден за скръб, за наказание и за срам е тоя ден... Може би Господ, Бог твой, ще чуе всички думи на Рабсака, когото господарят му асирийският цар прати да хули живия Бог и да безчести с думи, каквито чу Господ, Бог твой. Затова отпрати молитва за останалите, които са още живи”.

На тези думи, издаващи известна неувереност, Божият пророк дал отговор, изпълнен с твърда вяра в помощта на Господа:

“Тъй кажете на вашия господар: тъй говори Господ: не бой се от думите, които чу, и с които Ме хулиха слугите на асирийският цар. Ето, Аз ще пратя в него дух, и той ще чуе известие, и ще се върне в земята си, и Аз ще го поразя с меч в неговата земя”.

Обнадежден от пророка, Езекия отговорил на пратениците на Асирийският цар с отказ да предаде града, макар и след това да изпратил при Сенахирим свои пратеници, желаейки да спаси страната си от нашествието на асирийците с уверение в отсъствието на изменнически замисли. Пратениците на Езекия заварили Сенахирим вече в самия Лахис и нямали успех; Сенахирим даже не ги изслушал. За да обезопаси тила с войските си, той решил да превземе Иерусалим. Не желаейки да губи време за обсада на града, той отначало се опитал да склони Езекия да предаде града без бой; затова Сенахирим изпратил при Езекия други пратеници с писмо, в което, уповавайки се на своето могъщество, го убеждавал да изостави надеждата за спасение на града от Иехова. Като получил свитъка, Езекия отишъл в Божия храм, разгърнал го пред лицето на Господа и се обърнал към Него с такава проникновена молитва:

“Господи, Боже Израилев, Който седиш на херувими! Ти един си Бог над всички земни царства. Ти си сътворил небето и земята. Наклони, Господи, ухото Си и чуй (ме); отвори, Господи, очите Си и погледни, и чуй думите на Сенахирима, който е пратил да хулят (Тебе), живия Бог! Наистина, о, Господи, царете асирийски съсипаха народите и земите им, и нахвърлиха боговете им в огън, но това не бяха богове, а изделие на човешки ръце - дърво и камък, затова ги и изстребиха. И сега, Господи, Боже наш, избави ни от ръцете му, и всички земни царства ще познаят, че Ти, Господи, си Бог един”.

Към молитвата на Езекия присъединил своята молитва и пророк Исаия. И молитвата им била чута. Господ чрез пророк Исаия се обърнал към Езекия с такива укрепващи душата думи:

“Тъй говори Господ, Бог Израилев: чух онова, за което ти Ми се моли против асирийския цар Сенахирим. Ето словото, що Господ изрече за него: ще те презре, ще се присмее над тебе девствената Сионова дъщеря, подире ти ще поклати глава дъщерята Иерусалимска. Кого кореше и хулеше ти? И против кого издигна глас и тъй високо дигна очи? Против Светия Израилев!... За твоята дързост против Мене и задето гордостта ти достигна до ушите Ми, ще туря халката Си в твоите ноздри... И ето ти личба (Езекие): яжте тая година изникналото от паднало зърно, догодина - самораслото, а на третата година сейте и жънете, садете лозя и яжте плодовете им. И оцелялото в Иудиния дом, останалото пак ще пусне корен отдолу и ще даде плод отгоре, защото от Иерусалим ще произлезе остатъкът, и спасеното - от Сион планина. Затова тъй говори Господ за асирийския цар: той няма да влезе в тоя град, няма да хвърли в него стрела, няма да пристъпи с щит към него и няма да насипе окоп против него... Аз ще пазя тоя град, за да го опазя за Себе Си и за Моя раб Давида”.

И Господ не се забавил по чудесен начин да покаже Своего могъщество над Асирийския цар и Своего благоволение над Иудея. С изгрева на слънцето, разсеял нощната мъгла, разсеяли се страхът и тревогата, надвиснали над Иерусалим: в същата тази нощ “Ангел Господен отишъл и поразил в асирийския стан сто осемдесет и пет хиляди. На сутринта станали, и ето - все мъртви тела”, и Асирийският цар “се върна посрамен в земята си”. А жителите на Иерусалим получили голяма плячка, която изпълвала лишилия се от защитници асирийски стан.

Наслаждавайки се на покой, Езекия се заел с мирното благоустройство на своята държава, която постепенно спечелила уважението на съседните народи. Но тези мирни и щастливи дни били смутени от нова тревога: цар Езекия заболял смъртоносно; при леглото му дошъл пророк Исаия и му предал печалните думи на Господа: да направи завещание за дома си, защото го очаква скорошна смърт. Живеещ във ветхозаветните времена, когато в задгробния мрак едва просветвал отблясъкът на Бъдещия Изкупител, Победителя на ада и смъртта, освен това, бидейки лишен от наследник, на когото би могъл да предаде царството, и ненаситил се на живота, Езекия в отчаяние се обърнал към стената и горчиво заплакал: “О! Господи, спомни си, че аз ходих пред лицето Ти вярно и с предано Тебе сърце, и върших, каквото беше угодно пред очите Ти”.

Пророк Исаия, оставил болния цар, “още не бил излязъл от града и към него било слово” от Господа, Който чул молитвата на Своя верен раб:

“Върни се и кажи на Езекия, владетеля на Моя народ: тъй говори Господ, Бог на твоя отец Давид: чух молитвата ти, видях сълзите ти. Ето, Аз ще те изцера; на третия ден ще идеш в дома Господен; и ще прибавя към дните ти петнайсет години,

и ще избавя от ръцете на асирийския цар тебе и тоя град, и ще защитя този град заради Себе Си и заради Моя раб Давид”.

За изцелението на болестта на Езекия пророк Исаия казал да употребят обичайното и досега на Изток лекарство, а именно пласт от смокини: него, по заповед на пророка, сложили върху появилия се върху тялото на царя цирей. За ободряване на царя и по негова молба Господ му дал чудесно знамение, премахващо всяко съмнение в това, че оздравелият Езекия “ще иде в дома Господен”. Пророк Исаия казал на царя:

“Ето ти личба от Господа, че ще изпълни Господ словото, що е изрекъл: напред ли да иде сянката десет стъпала, или да се върне десет стъпала?”

Езекия отговорил:

“Лесно е да се помести сянката десет стъпала напред; не, нека се върне сянката десет стъпала назад.”

Викнал пророк Исаия към Господа, и Той върнал сянката назад десет стъпала по Ахазовите стъпала, по които се спускала.

В книгата на пророк Исаия е записана молитвата, която произнесъл Езекия, получавайки радостната вест за оздравяването си. Тази молитва с трогателни думи изобразява настроението на царя в преддверието на смъртта и след избавянето от нея:

“Казах в себе си: когато преполових дните си, трябва да вляза в портите на преизподнята; аз съм лишен от остатък на годините си. Аз казвах: не ще видя Господа, Господа в земята на живите; не ще видя вече човек между живеещите в света; жилището ми се сменя от мястото и се отнася от мене като овчарска колиба; трябва да отрежа като тъкач живота си; Той

ще ме от основа отреже; денем и нощем чаках, че Ти ще ми пратиш смърт. Чаках до заранта; като лъв Той съкрушаваше всичките ми кости; ден и нощ чаках, че ще ми пратиш смърт. Като жерав, като лястовичка издавах звукове, като гълъб тъгувах; очите ми унило гледаха към небето: Господи! утеснен съм; спаси ме. Какво да кажа? Той ми каза, - Той и стори. Тихо ще прекарвам всички години на живота си, помнейки тъгата на душата си... Ето, за добро ми беше силната тъга, и Ти избави душата ми от гибелния ров, хвърли зад гърба Си всичките ми грехове”.

Слухът за чудесното оздравяване на цар Езекия бързо се разпространил и достигнал даже до такава далечна страна като Вавилония. Нейният цар, Меродах Баладан, все още запазващ независимостта на държавата от асирийците, възползвайки се от случая, изпратил при Езекия пратеници под предлог да го поздравят с оздравяването му и подробно да научат за съпътстващото го чудесно знамение; в действителност целта, с която били изпратени, била сключването на съюз с Езекия; пратениците носели на Езекия писмо и подаръци от Вавилонския цар. Езекия се зарадвал на пратениците, идващи от царя на голяма държава, и им показал всичките си съкровища. Тези пратеници били за Езекия изпитание от Бога, “за да открие всичко, което му беше на сърцето”. И благочестивият цар не издържал изпитанието: неотдавна видял върху себе си проявлението на Божието милосърдие, съпътствано от чудесно знамение, Езекия се увлякъл от тщеславие, при което нямало и мисъл за славата на Господа, пренесъл упованието си от Бога върху хората и самия себе си. Но самото откриване от Езекия на всички тайни на своята държава пред пратениците на Вавилонския цар говори за слабостта на човешкия разум в познанието на неизповедимите Божии съдби, според които Иудея трябвало да падне именно от нашествието на вавилонския владетел. С

такова печално откровение, наказващо Езекия за неговата самонадеяност, отишъл пророк Исаия при Иудейския цар, след заминаването на пратениците. Узнавайки от самия Езекия, че те са дошли “от далечна земя, от Вавилон” и че “не останало нищо, което царят да не им показал в цялото си владение”, Исаия казал на иудейския цар:

“Чуй словото Господне: ето, ще дойдат дни, и всичко, що е в твоя дом, и що са събрали бащите ти до днес, ще бъде отнесено във Вавилон; нищо няма да остане... Ще вземат от синовете ти, които ще произлязат от тебе, които ще родиш, и те ще бъдат скопци в двореца на вавилонския цар.”

“Добро е словото Господне, което ти изрече” - отговорил със смирение разкаялият се Езекия, молейки се в същото време мирът и благосъстоянието да съпътстват макар и само неговите дни.

Господ не отхвърлил молитвата на съгрешилия цар - Езекия “починал при отците си” и бил погребан с почести, в присъствието на множество иудеи, над гробниците на Давидовите синове в Иерусалим.

Скоро завършил дните си и великият пророк свети Исаия: според Иудейското предание свети Исаия загинал мъченически, разрязан с трион при приемника на Езекия Манасия.

Ако, както казва свети Кирил Иерусалимски, “за не един от пророците Христос не е бил непознат”, то това особено важи за пророк Исаия. Неговата книга съдържа толкова ясни предсказания за Христа-Спасителя, че по справедливост чрез устата на църковните отци свети Исаия е наречен “Ветхозаветен евангелист”.

При този велик ветхозаветен пророк намираме подробно

очертан образа на Бъдещия Месия.

Предшестван от пришествието на Предтечата, Месия, произхождащ с човешката Си природа от Иесеевия род (гл. 11:1), ще се роди от безмъжна Дева (гл. 7:14) и ще бъде преизпълнен с даровете на Светия Дух (гл. 11:2) и ще носи имена, несъмнено посочващи Неговото Божествено достойнство (гл. 9:6). Смиреният и кротък Раб Божий, възлюбен от Господа и призваният от Него да възвестява истината на народите Месия, “няма да съкруши прекършената тръст и няма да угаси димящия лен”, проявявайки в същото време велика сила при установяването на царството Си на земята (гл. 9:1-4), което ще бъде царство на правдата, мира и богопознанието - “тогава вълк ще живее заедно с агне, и леопард ще лежи заедно с козле; теле, лъвче и вол ще бъдат заедно, и малко дете ще ги кара, и крава ще пасе с мечка, малките им ще лежат заедно, и лъвът ще яде слама като вола, и младенец ще играе над аспидина дупка, и дете ще протегне ръката си към змийно гнездо. Не ще правят зло и вреда по цялата Ми света планина, защото земята ще бъде пълна с познаване Господа, както водите пълнят морето (гл. 11:6-9). Но настъпването на това царство трябва да бъде предшествано от унижение, страдания и накрая, от смъртта на Месията за греховете на хората: “Господи - възкликва пророкът, сякаш стоейки до кръста на Разпнатия Спасител, - кой повярва на това, що е чул от нас (тоест на проповедта за възплътилия се Син Божий) и кому се откри мишцата Господня? Защото Той изникна пред Него като младочка и като израстък из суха земя; няма в Него ни изглед, нито величие; ние Го видяхме, и в Него нямаше изглед, който да ни привлича към Него. Той беше презрян и унижен пред людете, мъж на скърби и изпитал недъзи, и ние отвързахме от Него лице си; Той беше презиран, и ние за нищо Го не смятахме”. Тогава, когато “Той взе върху Си нашите немощи и понесе нашите недъзи; а ние мислехме,

че Той беше поразяван, наказван и унизяван от Бога. А Той бе изпонаранен за нашите грехове и мъчен за нашите беззакония; наказанието за нашия мир биде върху Него, и чрез Неговите рани ние се изцелихме. Всички ние блуждаехме като овци, отбихме се всеки от пътя си, - и Господ възложи върху Него греховете на всинца ни. Той бе измъчван, но страдаше доброволно и уста Си не отваряше; като овца биде Той заведен на клане, и както агне пред стригачите си е безгласно, така и Той не отваряше устата Си. От затвор и съд Той биде грабнат; но рода Му кой ще обясни? защото Той бе изтръгнат от земята на живите; за престъпленията на Моя народ претърпя смърт. Отредиха Му гроб със злодейци, но Той биде погребан у богатия, защото не бе сторил грях, и в устата Му нямаше лъжа.” Заедно с този величествен в неизмеримото си смирение образ на страдащия Месия, пророкът изобразява прославения за страданията Си Месия, Основателя на Църквата: “Господу биде угодно да Го съкруши, и Той Го предаде на мъчение; а кога душата Му принеси умиловитна жертва, Той ще види дълговечно потомство, и волята Господня успешно ще се изпълнява чрез Неговата ръка. С доволство Той ще гледа подвига на душата Си; чрез познанието, което ще имат за Него, Той, Праведникът, Моят Раб ще оправдае мнозина и греховете им върху Си ще понесе. Затова Аз ще Му дам дял между великите, и със силните плячка ще дели, задето душата Си на смърт предаде, и към злодейци биде причислен, когато между това Той понесе върху Си греха на мнозина, и за престъпниците стана ходатай” (гл. 53:1-12).

Тропарь пророку Исаие

глас 2

Проро́ка Твоего́ Иса́ии па́мьть, Го́споди, пра́зднующе,/ тем Тя мо́лим:// спаси́ ду́ши на́ша.

(Перевод: Пророка Твоего Исаии память, Господи, празнуя,

потому Тебя молим: спаси души наши.)

Кондак пророку Исаие

глас 2

Прорóчества даровáние приéм,/ пророкомúчениче, Иса́ие
Богóпроповéдниче,/ всем изъяснѣл есѣ вочеловéчение
Госпóдне,/ возгласѣв велегласно концéм:// се Дéва во чрéве
при́имет.

*(Приел дара на пророчеството, Исаие Богóпроповедниче,
пророче и мъчениче, си изяснил на всички въплътяването на
Господа, като си възгласил с висок глас до краищата на
света: ето, Дева в утробата си зачева. (Ис.7:14).).*

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}